Dosar nr. 2-785/23 (PIGD: 2-23071211-09-2-18052023)

H O T Ă R Â R E
în numele Legii
(motivată)

30 iunie 2023 **or. Fălești**

Judecătoria Bălţi (sediul Fălești), instanţa în componenţa:
Preşedintele şedinţei, judecător Dorin Cazacu,
Grefier Doina Țurcan,
cu prezența:
reprezentantul reclamantei, avocatul – Iuri Frecăuțanu,
reprezentantul pîrîtului, avocatul – Iurie Chifiac,
în lipsa:
reclamantei – Munteanu Olga,
pârâtului – Rarancean Mihail
procedura de citare legală a fost respectată,
în sediul instanței, în ședință publică, în procedură contencioasă, a judecat cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Munteanu Olga către Rarancean Mihail privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere stabilită de instanța judecătorească,-

c o n s t a t ă:

1. La 18 mai 2023 în Judecătoria Bălți (sediul Făleşti) a fost înregistrată cererea de chemare în judecată depusă de Munteanu Olga către Rarancean Mihail privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere stabilită de instanța judecătorească.

Circumstanțele cauzei

2. În confirmarea pretențiilor indicate în acțiune reclamanta a invocat următoarele temeiuri:

În fapt, a încheiat căsătorie cu pârâtul Rarancean Mihail la data de 02 noiembrie 1998, eveniment înregistrat şi trecut în registrul actelor de stare civilă sub nr. 29, la Primăria *****, r-nul Fălești.

Împreună cu pârâtul are trei copii, pe fiul *****, născut la *****, pe fiica Rarancean Cătălina, născută la 07.07.2002 și pe fiul Rarancean Victor, născut la 27.11.1999.

Dat fiind faptul că peste o perioadă de timp, viaţa în comun cu pârâtul Rarancean Mihail a eşuat, prin hotărârea Judecătoriei Bălți (sediul Fălești) din 15 decembrie 2020 căsătoria a fost desfăcută.

La data de 05 ianuarie 2021, Oficiul Stare Civilă Fălești i-a eliberat certificatul de divorț seria D-V, nr. 0687004.

Prin Hotărârea Judecătoriei Bălți sediul Fălești din 24 martie 2021, s-a încasat de la pârâtul Rarancean Mihail, în beneficiul său, pensiei de întreținere a copilului minor *****, născut la *****, în sumă bănească fixă în mărime de 1130,75 (una mie una sută treizeci,75) lei, plătită lunar, începând cu data de 08 februarie 2021 până la atingerea de către copil a majoratului.

Prin urmare, de la data emiterii Hotărârii Judecătoriei Bălți sediul Făleşti din 24 martie 2021, s-au schimbat circumstanțele care au stat la baza determinării pensiei de întreținere, fiind necesară majorarea acesteia.

La moment, pentru întreţinerea copilului comun minor, lunar sunt necesare cheltuieli care constituie cel puţin 3500 lei, fiind alcătuite din cheltuieli pentru alimentaţie, medicamente, achitarea serviciilor comunale, pentru îmbrăcăminte, încălţăminte, cărții, lecții adăugătoare ş.a.

Prin urmare, cheltuielile lunare de consum, de la data de 24 martie 2021 sunt în creştere.

Mai mult decât atât, după adoptarea Hotărârii Judecătoriei Bălți sediul Făleşti din 24 martie 2021, situaţia materială a pârâtului s-a îmbunătăţit comparativ cu perioada stabilirii cuantumului pensiei de întreţinere, deoarece pârâtul lucrează în mun. Chișinău, în sfera construcțiilor, având un lucru bine plătit.

Potrivit datelor oferite de Biroul Naţional de Statistică a Republicii Moldova (a se vedea site: www.statistica.md) minimul de existenţă, pentru un copil de vârsta 7-17 ani, pentru semestrul II a anului 2022 în orașe mici, a constitut în medie 3058,6 lei, pe lună.

Astfel, ținând cont de faptul că în prezent situaţia fizică şi materială a pârâtului este schimbată mult în direcţie pozitivă, luând în consideraţie interesele primordiale ale copilului comun minor, întru păstrarea nivelului minim de asigurare materială a acestuia, pentru un trai decent, consideră necesar a majora cuantumul pensiei de întreținere dispuse prin Hotărârea Judecătoriei Bălți sediul Făleşti din 24 martie 2021, începând de la data depunerii acţiunii şi până la majoratul copilului.

Totodată, ținând cont de circumstanţele menţionate, adică de faptul că pârâtul are venituri fluctuabile şi neregulate, este necesar să se mărească cuantumul pensiei de întreținere în sumă bănească fixă, de la 1130,75 lei lunar, la suma de 1750 lei lunar.

Prin urmare, la moment cheltuielile pentru a întreține un copil, sunt cu mult mai mari comparativ cu datele Biroului Național de statistică sus menționate, luând în considerație creșterea prețurilor din ultima perioadă.

Articolul 18 alin. (1) al Convenţiei internaţionale din 20.11.1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, prevede că statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoaşterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au o răspundere comună pentru creşterea şi dezvoltare a copiilor.

Tot aceste dispoziții se conțin și în art.18 alin. (1) din Legea privind drepturile copilului nr.338 din 15 decembrie 1994, care prevede că ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

În drept, reclamantul a invocat prevederile art. 75 alin. 2, art. 110 Codul familiei, art. 94-96, art.166-167, art. 254 alin. (5) Cod de procedură civilă al Republicii Moldova.

Argumentele părților

3. Reprezentantul reclamantului, avocatul Frecăuțanu Iuri, în ședința de judecată a susținut acțiunea integral, invocând aceleași temeiuri de fapt și de drept și a solicitat admiterea acesteia. La adoptarea hotărârii roagă să se țină cont de faptul că în speța respectivă interesul superior este al copilului și anume copilul nu trebuie să sufere din cauza

faptului că pârâtul nu dorește să contribuie pe deplin la întreținere acestuia. Ce ține de argumentele menționate de către reprezentantul pârâtului, consideră că acestea nu constituie un motiv de respingere a cererii de chemare în judecată. În urma celor invocate de către reprezentantul pârâtului, menționează că într-adevăr reclamanta își are locul de trai în or. Fălești, copilul ***** învață la liceu în or. Fălești, totodată copilul locuiește împreună cu mama în orașul Fălești și nu au loc de trai în s. *****, r-nul Fălești. Casa dobândită în devălmășie a lui Munteanu Olga și Rarancean Mihail i-a rămas pârâtului Rarancean Mihail, acesta locuiește în casa respectivă, iar reclamanta Munteanu Olga împreună cu copii a fost nevoită să se mute cu traiul în or. Fălești. Prin urmare consideră că, temeiurile de modificare a cuantumului pensiei de întreținere sunt întrunite, de aceea solicită admiterea integral a cererii de chemare în judecată.

4. Reprezentantul pârâtului, avocatul Chifiac Iurie în ședința de judecată, a susținut integral temeiurile de fapt și de drept invocate în referință (fila dosarului 20-22). Consideră că, pretențiile formulate de reclamantă nu au nici un suport probatoriu, sunt bazate doar pe emoții din care considerente cererea de chemare în judecată urmează a fi respinsă.

Probele administrate

5. Potrivit certificatului de naștere seria ***** (fila dosarului 4) copilul *****, s-a născut la *****, avându-i ca părinți pe Rarancean Mihail și Rarancean Olga.

6. Conform hotărârii Judecătoriei Bălți sediul Fălești din 24 martie 2021, dosarul nr. 2-308/2021, (fila dosarului 5) s-a dispus încasarea de la Rarancean Mihail în beneficiul lui Rarancean Olga pensia de întreținere a copilului ***** în mărime de 1130,75 lei, plătită lunar, începând cu 08 februarie 2021, până la atingerea de către copil a majoratului.

7. Potrivit certificatului de divorț seria ***** (fila dosarului 6) căsătoria dintre Rarancean Mihail și Rarancean Olga a fost desfăcută la 15 decembrie 2020.

8. Conform certificatului de căsătorie seria ***** (fila dosarului 7) la 19 decembrie 2022, Serviciul Stare Civilă Fălești a înregistrat căsătoria dintre Munteanu Iurie și Rarancean (Munteanu numele după încheierea căsătoriei) Olga, fapt trecut în registrul actelor de stare civilă la nr. 123.

9. Informația Biroului Național de Statistică al Republicii Moldova cu privire la minimul de existență în Republica Moldova în anul 2022 semestrul II în orașe mici, potrivit căreia, minimul de existență pentru copiii din categoria de vârsta 7-17 ani a constituit 3058,6 lei (fila dosarului 8).

10. Potrivit extrasului din cont eliberat de Casa Națională de Asigurări Sociale (fila dosarului 23), pârâtul Rarancean Mihaila activat în perioada 02 august 2021 – 11 noiembrie 2021.

11. Conform certificatului nr. ***** din 11 ianuarie 2023 emis de Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă (fila dosarului 24-25) Rarancean Mihail este încadrat în grad de dizabilitate „*****”. Gradul de dizabilitate a fost stabilit pentru perioada 01 ianuarie 2023 – 01 ianuarie 2024.

12. Confirmarea eliberată de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Fălești la data de 19 iunie 2023 (fila dosarului 26), potrivit căreia Rarancean Mihail în perioada aprilie 2-23 – iunie 2023 a beneficiat lunar de alocația pentru persoanele cu dizabilități și de suport financiar.

13. Informația Biroului Național de Statistică al Republicii Moldova cu privire la minimul de existență în Republica Moldova în anul 2022, media anuală, în sate, potrivit căreia, minimul de existență pentru copiii din categoria de vârsta 7-17 ani a constituit 2749,2 lei (fila dosarului 27).

Cadrul legal pertinent

14. Potrivit art. 48 alin. (2) al Constituției Republicii Moldova „*familia se întemeiază pe căsătoria liber consimţită între bărbat şi femeie, pe egalitatea lor în drepturi şi pe dreptul şi îndatorirea părinţilor de a asigura creşterea, educaţia şi instruirea copiilor*".

15. Conform art. 58 alin. (1) Codul familiei „*părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat*".

16. Potrivit art. 74 alin. (1) Codul Familiei „*părinţii sunt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material*".

17. Conform art. 110 Codul familiei „*în cazul în care starea materială sau familială a uneia dintre părţi s-a schimbat, instanţa judecătorească, luând în considerare şi alte circumstanţe importante ale părţilor, este în drept, la cererea oricăreia dintre ele, să modifice cuantumul pensiei de întreţinere sau să-l scutească pe debitorul întreţinerii de plata acesteia*".

18. Potrivit art. 254 alin. (5) Codul de procedură civilă „*dacă pârâtul este obligat, prin hotărâre definitivă, să efectueze plăţi periodice şi dacă se schimbă circumstanţele care influenţează determinarea cuantumului obligaţiilor de plată sau durata lor, fiecare parte este în drept să depună o nouă cerere în judecată şi să solicite schimbarea cuantumului obligaţiilor de plată sau a termenului lor, înaintând o nouă acţiune*".

Aprecierea instanței

Prin urmare în temeiul circumstanţelor de fapt şi normelor legale sus enunţate, examinând probele din punct de vedere al pertinenţei, admisibilităţii şi veridicităţii, iar toate în ansamblu privitor la legătura lor reciprocă instanţa constată că acțiunea intentată de Munteanu Olga este întemeiată în ce priveşte solicitarea de a modifica cuantumul pensiei de întreţinere.

19. În cadrul examinării cauzei instanța a constatat cu certitudine că reclamanta și pârâtul, care sunt divorțați și locuiesc separat, sunt părinții copilului *****, născut la ***** (§ 5). Copilul are stabilit domiciliul cu reclamanta, iar un contract referitor la întreținerea acestuia între părți nu a fost încheiat. Din circumstanțele date, pentru a asigura dreptul copilului ***** la creștere, dezvoltare fizică și spirituală, prin hotărârea judecătorească emisă de Judecătoria Bălți sediul Fălești la 24 martie 2021 s-a dispus încasarea de Rarancean Mihail în beneficiul lui Rarancean Olga pensia de întreținere a copilului ***** în mărime de 1130,75 lei, plătită lunar, începând cu 08 februarie 2021, până la atingerea de către copil a majoratului (§ 6).

20. Astfel, hotărârea sus-indicată a fost adoptată cu 2 ani în urmă și de atunci până în prezent copilul minor ***** a avansat în vârstă. Reieșind din această stare de fapt, este evident că cheltuielile de întreținere a acestuia s-au majorat, comparativ cu situația existentă la data de 24 martie 2021, fapt confirmat și prin informația Biroului Național de Statistică al Republicii Moldova cu privire la minimul de existență în Republica Moldova în anul 2022 semestrul II, invocat de reclamată în cererea de chemare în judecată și susținută în ședință de

judecată de reprezentantul său, potrivit căruia minimul de existență pentru copiii din categoria de vârstă 7-17 ani era de 3058,6 lei (§ 9).

21. Jumătate din suma minimului de existență a unui copil din categoria de vârstă de 7-17 ani, stabilit de Biroului Național de Statistică al Republicii Moldova pentru anul 2022 semestrul II (cu care trebuie să contribuie fiecare din părinți), constituie 1.529,3 lei (3.058,6 lei împărțit la 2 = 1.529,3 lei).

22. Totodată instanța ia în considerație și starea materială a părților. Astfel potrivit informațiilor eliberate de Casa Națională de Asigurări Sociale, pârâtul a beneficiat în perioada aprilie 2022 – iunie 2023 de alocația lunară persoanelor cu dizabilități și de suport financiar. Acesta nu are la întreținere alte persoane în afară de copilul comun *****. Ce ține de faptul că după adoptarea hotărârii judecătorești pârâtul Rarancean Mihail a fost încadrat în gradul mediu de dizabilitate, fiind stabilit pentru perioada 01.01.2023 – 01.01.2024 (§ 11), instanța consideră că nu reprezintă o circumstanță esențială care ar duce automat la necesitatea de a nu majora cuantumul pensiei de întreținere. Or, acest fapt urmează a fi analizat în raport cu restul circumstanțelor.

23. Astfel instanţa constată că pensia de întreţinere stabilită de Judecătoria Făleşti la 24 martie 2021, la moment nu este echitabilă şi aduce atingere gravă drepturilor şi intereselor copilului.

24. Prin urmare, ținând cont de circumstanțele enunțate mai sus, luând în considerare că, potrivit legislației în domeniu, părinții trebuie în măsură egală să contribuie la întreținerea materială a copiilor săi, instanța va admite parțial cererea de chemare în judecată și va modifica cuantumul pensiei de întreținere a copilului *****, născut la *****, stabilită prin hotărârea Judecătoriei Bălți sediul Fălești din 24 martie 2021 (dosar nr. 2-308/2021), în sensul majorării acesteia până la suma de 1.530,00 lei pentru copilul *****, plătită lunar, începând cu 18 mai 2023 (data depunerii cererii de chemare în judecată în cauză) până la atingerea de către copil a majoratului.

Cu referire la costuri și cheltuieli de judecată

25. Potrivit art. 82 Codul de procedură civilă „*cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a pricinii*".

26. Potrivit art. 85 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, *„de taxa de stat pentru judecarea pricinilor se scutesc reclamanții în acțiunile de încasarea a pensiei de întreținere".*

27. Conform art. 87 alin. (1) Cod de procedură civilă, *„valoarea acțiunii se determină: **f)** din suma cu care se majorează ori se reduc sumele de plată, dar nu mai mult decât pe un an – în acțiunile de majorare sau de reducere a sumelor de plată".*

28. Potrivit art. 90 lit. i) Codul de procedură civilă „*din cheltuielile de judecare a pricinii fac parte cheltuielile de asistenţă juridică*".

29. Conform art. 94 alin. (1) Codul de procedură civilă „*instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părţii care a avut câştig de cauză toate cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului*".

30. Potrivit art. 96 alin. (1) Codul de procedură civilă „*instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câştig de cauză*

cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile".

31. Conform art. 96 alin. (1[1]) Codul de procedură civilă „*cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut câştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat*".

32. Potrivit art. 98 alin. (1) Codul de procedură civilă „*cheltuielile aferente judecării pricinii, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârât proporţional părţii admise din acţiune dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată*".

33. Reclamanta Munteanu Olga a solicitat încasarea de la pârâtul Rarancean Mihail a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 2200 lei.

34. Instanța reține că această sumă a fost real achitată cu titlu de onorariu de reclamantă în contul avocatului Frecăuțanu Iuri, care a reprezentat-o la judecarea cauzei, în temeiul mandatului avocațial MA 1370990 din 16 mai 2023, (fila dosarului 10), fapt confirmat prin bonul de plată seria DAA nr. 37059297 din 16 mai 2023 (fila dosarului 9).

35. De asemenea instanța reține că cheltuielile de asistență juridică în prezenta cauză au fost necesare, având în vedere faptul că dreptul la apărare și reprezentare judiciară reprezintă un drept fundamental al fiecărei persoane.

36. Luând în considerare cele enunțate mai sus, ținând cont de complexitatea cauzei și de faptul că cererea de chemare în judecată va fi admisă, instanța conchide că suma de 2200,00 lei este rezonabilă ca cuantum și urmează a fi compensată de către pârât reclamantei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

37. Având în vedere că reclamanta a fost scutită de drept de la plata taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere (§ 26), instanța, în conformitate cu prevederile art. 87 alin. (1) și 98 alin. (1) Cod de procedură civilă, a dispus încasarea de la pârâtul Rarancean Mihail a pensiei de întreținere pentru întreținerea copilului minor ***** în mărime de 1.530 lei. Prin urmare, potrivit formulei: 1.530 lei – 1.130,75 lei x 12 luni x 3% = 143,73 lei, de la pârât urmează a fi încasat în bugetul de stat suma de 143,73 lei cu titlu de cheltuieli de judecată (taxa de stat).

38. În conformitate art. 14 alin. (2) 236, 238 – 241, 243 Codul de procedură civilă, instanţa în numele Legii,-

h o t ă r ă ş t e:

Acțiunea civilă înaintată de Munteanu Olga către Rarancean Mihail, privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere stabilită de instanța judecătorească, se admite parțial.

Se majorează cuantumul pensiei de întreţinere stabilită prin Hotărârea Judecătoriei Bălți (sediul Fălești) din 24 martie 2021 (dosar nr. 2 – 308/2021) şi se încasează de la Rarancean Mihail, IDNP *****, născut la data de *****, domiciliat în raionul Fălești, satul ***** în beneficiul lui Munteanu Olga, IDNP *****, născută la *****, domiciliată în raionul Fălești, satul ***** , pensia de întreţinere a copilului comun minor: *****, născută la ***** într-o sumă bănească fixă în mărime de 1530 (una mie cinci sute treizeci) lei, care urmează a fi plătită lunar începând cu 18 mai 2023 până la atingerea majoratului copilului minor sau schimbarea situației materiale ale părților.

Se anulează titlul executoriu nr. 2 – 308/2021 eliberat în baza Hotărârea Judecătoriei Bălți (sediul Fălești) din 24 martie 2021.

În temeiul prezentei Hotărîri se eliberează un nou titlu executoriu.

Se încasează de la Rarancean Mihail, IDNP *****, născut la data de *****, domiciliat în raionul Fălești, satul ***** în beneficiul lui Munteanu Olga, IDNP *****, născută la *****, domiciliată în raionul Fălești, satul *****, prin compensare, cheltuieli de asistență juridică în mărime de 2200 (două mii două sute) lei.

În rest acțiunea se respinge ca neîntemeiată.

Se încasează de la Rarancean Mihail, IDNP *****, născut la data de *****, domiciliat în raionul Fălești, satul ***** în bugetul de stat suma de 143 (una sută patruzeci și trei) lei 73 bani, cu titlu de taxa de stat de plata căreia reclamanta a fost scutită de drept la depunerea acţiunii în judecată.

Hotărârea în latura încasării pensiei de întreținere urmează a fi pusă în executare imediat, însă este cu drept de atac în ordine de apel, în termen de 30 zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, la Curtea de Apel Bălţi prin intermediul Judecătoriei Bălţi (sediul Făleşti).

Dispozitivul hotărârii adoptat și pronunțat public la 30 iunie 2023.

Hotărârea integrală redactată la data de 25 octombrie 2023, în legătură cu depunerea pe 26 iulie 2023 a cererii de apel de către reprezentantul pârâtului Rarancean Mihail, avocatul Chifiac Iurie.

Preşedintele şedinţei,
judecătorul **Dorin Cazacu**